GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE IN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retrămitu.

Nr. 151 | Sâmbătă, 11 (23) Iulie. | 1887.

Brașovŭ, 10 Iulie 1887.

Era unŭ timpŭ, când se mai audiau veștĭ îmbucurătóre din mijloculŭ poporului română din comitatulŭ Bihorului.

D'atuncĭ Bihorenii aveau câțiva conducĕtorĭ harnicĭ, carĭ se interesau de sórtea poporului.

Aḍĭ nu mai audimŭ mai nimicŭ despre Bihorŭ și Bihorenĭ, și décă nu se întêmpla casulŭ cu cei doi țĕranĭ din Laculŭ negru, carĭ s'au dusŭ pe josŭ la Viena sĕ-șĭ caute dreptate, ar fi rĕmasŭ celŭ mai importantŭ evenimentŭ din acestŭ județŭ alegerea lui Silviu Rezei în Ceica ca deputatŭ tiszaistŭ.

Poporulŭ română bihoreanŭ sufere însĕ de aceleașĭ rele și de aceeașĭ pacoste, de care suferimŭ cu toții și décă cu tóte acestea nu se vorbesce de elŭ, causa nu póte fi alta decâtŭ că nu mai are conducĕtorĭ zeloșĭ și bravĭ ca odinióră.

Etă cum se esprimă unŭ fruntașŭ bihoreanŭ într'o scrisóre, ce nĭ-o adreséză nouĕ, asupra stărei Românilorŭ din Bihorŭ:

„Până acum — ne scrie Bihoreanulŭ—fórte puținŭ amŭ aflatŭ scrisŭ prin ḍiarele nóstre despre Românii carĭ în mare parte împopuléză acestŭ comitatŭ. Ómenii noștri de specialitate, potŭ ḍice, nu se ocupă mai de locŭ cu studiarea vieței și relațiunilorŭ din acestŭ comitatŭ din punctŭ de vedere românescŭ, făcêndu-le cunoscute și între Românii din celelalte părțĭ."

„Pe când Maghiarii din acestŭ comitatŭ înființéză unŭ Kulturegylet în miniatură sub numele „Nepnevelesi-egylet" (reuniune pentru educațiunea poporului), înființéză unŭ „Tanszermuzeum" (museu de rechisite de învĕțĕmêntŭ) pentru înzestrarea gratuită a școlelorŭ sĕrace, orĭ pe lângă prețŭ scădutŭ cu cărțĭ, table ș. a., firesce totŭ unguresci; pe când „măria sa" Sipos Orban în calitate de inspectorŭ reg. ung. de șcóle cutrieră dela unŭ colțŭ până la celalaltŭ comitatulŭ Bihorului, terorisândŭ pe bieții învĕțătorŭ români conscii de chemarea lorŭ, ér pe alții de nimica încuragiându-i a sprijini opera maghiarisărei, de care bóla sufere aci și celŭ din urmă scriitorŭ notarialŭ; pe când K. Nagy Sandor, celŭ lăudat de „marele patriot" maghiarŭ Hundsdorfer, publică cu ajutorulŭ „Nepnevelesiegyletului" o geografiă ungurescă a Bihorului, în care potențéză numĕrulŭ Ungurilorŭ locuitorĭ în comitatŭ și se încércă a arăta superioritatea morală și materială a acestora asupra locuitorilorŭ de altă limbă; pe când toțĭ din ceata lui Arpadŭ cu micŭ cu mare îșĭ concentreazâ puterile în scopulŭ de a ne despoia de graiulŭ românescŭ ce ni l'a datŭ Dumneḍeu — căcĭ după K. Nagy Sandor la venirea Ungurilorŭ aci locuiau Kazarĭ, ér după „marele istoricŭ" ungurŭ Horvath pe noi ne-a învĕțatŭ limba românéscă unŭ dascălŭ din Bănatŭ la începutulŭ secolului presentŭ, pînă când amŭ fostŭ cu toții Slavĭ, prin urmare după dênșii n'amŭ perde nimicŭ desbrăcându-ne de individualitatea românéscă, ci din contră amŭ câștiga întrândŭ în céta lorŭ; pe când toțĭ din tóte părțile ne atacă amenințându-ne limba și naționalitatea: noi Bihorenii dormimŭ unŭ somnŭ greu orĭ privimŭ la tóte cu o nepăsare fără sĕmĕnŭ și pĕcătósă, și în locŭ sĕ nisuimŭ a ne înființa societățĭ literare, reuniunĭ sociale, biblioteci poporale române de care n'avemŭ, alergămŭ încă a ne înscrie cu obolulu nostru ca membri la „Nepnevelesi-egylet", care sub masca educațiunei urmăresce scopuri din cele mai neiertate, scopurĭ de maghiarisare."

In puține cuvinte ne desfășură aci fruntașŭ [illegible]bihoreanŭ tristulŭ tablou alŭ stărei, în care [illegible] aḍĭ Românii din Bihorŭ.

[illegible] corespondentulŭ din vorbă și amĕ[illegible]purtarea multorŭ preoțĭ și învĕță[illegible], carĭ se ținŭ, ce e dreptŭ, încă de Românĭ, dér carĭ de multŭ șĭ-au uitatŭ de datoria lorŭ românéscă. Nefericiții aceștia găsescŭ o plăcere în a fi slugile unui Sipos și remnescŭ la laudele acestui inspectorŭ de scóle, care nicĭ nu mai ascunde că este unŭ agentŭ alŭ maghiarisărei comitatului Bihorŭ.

Preoții românĭ din acelŭ comitatŭ nu se abonéză la foile române, ci citescŭ mai bine foi jidano-maghiare. Décă vorŭ merge așa înainte, ca mâne îi vomŭ vedé trecêndŭ la legea mosaică orĭ reformată.

Vomŭ publica memoratele amĕrunte, ca sĕ se vĕḍă cum este condusŭ poporulŭ românŭ din Bihorŭ și ce controlŭ esercitéză autoritățile nóstre confesionale asupra scólei și bisericei române bihorene.

Bihorulŭ este unŭ punctŭ înaintatŭ alŭ românismului și este espusŭ mai multŭ a fi isbitŭ de valurile elementului maghiarŭ. Aicĭ ar trebui ordonariatele nóstre sĕ grijéscă, ca sĕ fiă instituițĭ totŭ numai preoțĭ conscii de misiunea lorŭ apostolică românéscă, ér nu de cei ce se 'nchină la idolĭ streinĭ. Totŭ așa ar trebui sĕ se întêmple și cu învĕțĕtorii.

Nenorocirea cea mai mare a poporului nostru a fostŭ în tóte timpurile, că n'a avutŭ conducĕtorĭ destulŭ de harnicĭ. Lipsa acestora se resimte însĕ aḍĭ mai tare ca orĭ și când.

Datoria cea mai de frunte a nóstră. celorŭ chemațĭ a ocroti poporulŭ, este și rĕmâne a forma din sînulŭ nostru cadrele menite a-lŭ conduce cu tăriă și cu înțelepciune în lupta sa de desvoltare națională, începêndŭ cu punctele cele mai espuse.

Din afară.

Călĕtoria ministrului română de esterne Ferichide la Constantinopolŭ nu stă nicĭdecumŭ în legătură cu cestiunea bulgară, precum comunicaseră unele ḍiare, ci cu tractatulŭ de comerțŭ româno-turcescŭ, a căruia încheiare — precum se anunță din Bucurescĭ — întêmpină greutățĭ deórece tractatele de până acum au arătatŭ, că de amêndouĕ părțile domină o puternică tendință de prohibițiune în privința taxelorŭ vamale.

A l s a c i a n i i, carĭ facŭ parte din grupulŭ protestatorilorŭ, s u n t ŭ a m e n i n ț a ț ĭ d e e x p u l s a r e de guvernulŭ Alsaciei-Lorene. Comitetulŭ electoralŭ, în vederea acestorŭ mĕsurĭ a renunțatŭ de a presinta unŭ candidatŭ care era sigurŭ de a fi alesŭ și a renunțatŭ de asemenea de a intra în luptă. Se prevede chiar de acum eșeculŭ candidatului guvernamentalŭ.

N o u ĕ d e m o n s t r a ț i u n ĭ în contra cântăreților ŭ și orchestrei streine (austriace) s'au făcutŭ în B e l g r a d ŭ la hotelulŭ „Impĕratului Rusiei" și la restaurantulŭ „Holarar" în grădina căruia dau ferestrile ambasadei austro-ungare. Gendarmeria a reprimatŭ aceste manifestațiunĭ, cu care ocasiune s'au întêmplatŭ și rănirĭ. In urma acestorŭ neorênduelĭ, ministrulŭ de interne a interdisŭ până la o nouă disposițiune ascultarea cântăreților ŭ și orchestrei streine. De asemenea la 14 Iulie n. au fostŭ manifestațiunĭ pentru Franța și Rusia, avêndŭ caracterŭ anti-austro-ungarŭ și anti-germanŭ.

Individulŭ, care a pușcatŭ asupra comisariului francesŭ R i t t e r în Pagny-sur-Moselle se numesce Z a n g e r l e și este unŭ fostŭ brutarŭ germanŭ din Parisŭ, care fù espulsatŭ în urma unei sentințe judecătorescĭ în anulŭ 1880. Zangerle mărturisesce, că a venitŭ în Francia cu scopŭ de a omorî pe vr'unŭ funcționarŭ alŭ guvernului francesŭ. Lunia trecută s'a presentatŭ în ministerulŭ de interne cu intențiunea de a omorî pe ministru, dér în urma limbagiului sĕu vehementŭ a fostŭ datŭ afară din ministeriu. Sosindŭ în Pagny, a cerutŭ sĕ i se arate comisariulŭ și cu cuvintele „D-ta vei fi victima" s'a apropiatŭ de elŭ și a trasŭ trei focurĭ. Ranele comisarului nu suntŭ grele.

Ḍiarele din Parisŭ declară încercarea de omorŭ comisă asupra comisarului de poliția francesŭ din Pagny, ca unŭ incidentŭ, care privesce j u s t i ț i a, ér nu d i p l o m a ț i a. Cu tóte aceste unele ḍiare radicale din Parisŭ au esploatatŭ și acestŭ casŭ spre a îndrepta nouĕ atacurĭ în contra Germaniei.

Ḍiarulŭ „France" este informatŭ din partea generalului B o u l a n g e r, că tóte cele petrecute la gara din Parisŭ, când cu plecarea lui, au fostŭ inscenate de dușmanii lui cu scopŭ de a-lŭ compromite. Faima, că Boulanger arŭ avé planurĭ de a face o lovitură de statŭ este o clevetire nerușinată. Adevĕrŭ este numai, ḍice „France", că unii deputațĭ monarchiștĭ au făcutŭ lui Boulanger propunerĭ, pe carĭ acesta le-a respinsŭ cu indignare.

In casarma din Mainz au fostŭ arestațĭ mai mulțĭ scriitorĭ fiindŭ suspițiunațĭ că facŭ parte din l i g a p a t r i o t i c ă.

După cum spune o depeșă dela Berlinŭ cătră „Temps" din Parisŭ, principele B i s m a r k vorbindŭ de alegerea prințului de C o b u r g ar fi disŭ: Acésta este o candidatură născută mórtă.

Administrațiă ungurescă.

„Neues Pester Journal" scrie:

Industriașii din Macău, carĭ formeză o corporațiune de peste 700 membri, se află în mare iritațiune din causa maltratărilorŭ ce a trebuitŭ sĕ le sufere unulŭ dintre dênșii. Fiindcă afacerea nu s'a putută resolva în modŭ satisfăcĕtorŭ în representanța comunală, corporațiunea industriașilorŭ cere printr'o petițiune adresată ministerului de interne suspendarea căpitanului orășenescŭ din Macău. In acéstă petițiune casulŭ este descrisŭ precum urmeză: Valentinŭ Erdei, unulŭ din cei mai respectațĭ și mai avuțĭ industriașĭ din Macău, a luatŭ în reparatură o trăsură a birjarului Bernhard Abeles. Fiindŭ că Abeles nu are creditŭ, după terminarea reparaturii Erdei nu voi sĕ-i dea trăsura, până nu va plăti Abeles suma de 39 fl. stabilită pentru reparatură.

Abeles se adresă cătră căpitanulŭ orașului, care chemă pe Erdei la sine și-lŭ sfătuì sĕ restitue lui Abeles trăsura. Erdei sciindŭ, că afacerea nu cade în competența poliției, declară, că va da trăsura, decă va primi cei 39 fl. Totŭ în ḍiua aceia cătră séră se presentară la Erdei cincĭ polițiștĭ cu baionete 'n puscĭ și cerură sĕ predea trăsura. Erdei declară și acum, că numai după ce va primi cei 39 fl. va da trăsura. Apoi alergă la pórtă ca sĕ o închidă înaintea poporului, ce se adunase în numĕrŭ mare înaintea ei.

Atuncĭ polițiștii se aruncară asupra lui, îi legară mânile și piciórele, îlŭ insultară în modulŭ celŭ mai durŭ și maltratându-lŭ brutalŭ îlŭ transportară la casa orașului. Inaintea lumii adunate bietulŭ omŭ, care îșĭ mai pierdu consciința de sine, fù tîrîtŭ pe pământŭ și, în stare înspăimêntătóre, cu hainele sdrențuite, ajunse la casa orașului, unde numai decâtŭ fù pusŭ ér în libertate. In urma maltratărilorŭ suferite Erdei acum ḍace bolnavŭ. Corporațiunea industriașilorŭ, revoltată de acéstă procedură, cere dela ministerŭ suspendarea căpitanului Cseresnyes și pornirea unei severe cercetărĭ. Petițiunea este subscrisă de toțĭ 700 membri ai corporațiunii și afară de aceea de mai bine de 100 de cetățenĭ onorabilĭ din Macău.

SCIRILE ḌILEI.

In *Deva* va locui *Maiestatea Sa Monarchulŭ*, în timpulŭ manevrelorŭ, în *magna curia*, împreună cu prințulŭ de corónă Rudolf, ér în *parva curia* va locui arhiducele Albrect. Locuitorii de acum ai celorŭ douĕ curii au și fostŭ avisațĭ ca până la 1 Augustŭ sĕ golêscă localitățile.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de interne face printr'o ordinațiune cunoscutŭ, că *raportulŭ protegiaților ŭ austro-*

ungarĭ în România, a aşa numiţilorŭ supuşĭ *de facto*, încetéza definitivŭ la 1 Ianuarie 1888 şi că prin urmare toţĭ acei protegiaţĭ, carĭ pănă la terminulŭ indicatŭ nu vorŭ fi dobênditŭ cetăţenia austriacă orĭ ungară, vorŭ fi supuşĭ în tóte privinţele legilorŭ române. Informaţiunĭ asupra condiţiunilorŭ pentru dobêndirea cetăţeniei ungare se dau la consulatele c r. din România.

—x—

Din *Şieitinŭ* ni se scrie cu data 14 Iulie n : Tinerimea română studiósă din Şieitinŭ (com. Cianadŭ) a arangiatŭ o petrecere de véră în 11 Iulie s. n. alŭ cărei venitŭ curatŭ a fostŭ menitŭ în favórea ḑidindei s. bisericĭ gr.-cath. din Şieitinŭ. Petrecerea a reuşitŭ cu succesŭ strălucitŭ fiindŭ cercetată de óspeţĭ mai alesŭ pentru jocurile »Căluşerulŭ şi Bătuta«, carĭ s'au jucatŭ de către tinerii studioşĭ sub conducerea lui Arcadie Crêsnicŭ, studentŭ absolutŭ, şi s'a finitŭ între aplause numeróse; totŭ asemenea plăcere a causatŭ óspeţilorŭ şi unŭ jocŭ bănăţănesc, danţat solo de d-lŭ Ionŭ Mi-şa not. in Igrişŭ (Banatŭ) care asemenea a fostŭ aplaudatŭ. Rolulŭ principalŭ în acéstă petrecere l'a dusŭ m. on. d-nŭ Paulŭ Maiorŭ parochŭ gr. cat. în Şieitinŭ. Deórece suprasolvirile acum sosescŭ din cerculŭ lateralŭ, se vorŭ chita mai târḑiu şi se vorŭ publica.

—x—

Duminecă în 12 Iulie v. d-lŭ sublocotenentŭ *Victorŭ Verzea*, fiulŭ d-lui A. Verzea, preotŭ în Sĕcele, îşĭ va serba cununia sa cu d-şóra *Zoe Tamara*, fiica d lui generalŭ Tamara, în biserica Creţulescu din Bucurescĭ. — Adresămŭ urărĭ de fericire tinerei părechĭ.

—x—

Doctorulŭ *Assaky* plecă peste câteva ḑile la Parisŭ şi d'acolo la New-Yorck pentru a asista la unŭ congresŭ medicalŭ. D-sa se va reintórce în Septemvre.

—x—

In *Sighişóra*, unde bântue pojarulŭ de mai bine de două lunĭ, nu s'au ţinutŭ esamene la finele anului, decâtŭ la gimnasiulŭ şi seminarulŭ săsescŭ, unde instrucţiunea n'a fostŭ întreruptă. Au fostŭ până acum vr'o 1500 bolnavĭ de pojarŭ şi au muritŭ dintre ei peste 70.

—x—

In *Bicsadŭ* unŭ *incendiu* a prefăcutŭ în cenuşe cincĭ şurĭ pline cu cereale.

—x—

In gara *Cucerdea* fu prinsŭ şi arestatŭ la 18 Iulie n. unŭ tênĕrŭ, care scosese din busunarulŭ unui domnŭ mai bĕtrânŭ, ce şedea lângă elŭ în cupeulŭ vagonului, portofoliulŭ cu 300 fl.

—x—

Dintre *banditii* urmăriţĭ în plaiulŭ Loiştei, judeţulŭ Argeşŭ, au fostŭ prinşĭ trei, ér ceilalţĭ 8—9, fiindŭ încolţiţĭ de tóte părţile, *au trecutŭ frontiera în Transilvania* de unde şi veniseră, scrie „Românulŭ“.

—x—

Este numitŭ capelanŭ militarŭ cl. II in reservă d-lŭ *Iónŭ Dologa*, preotŭ alŭ diecesei gr. cat. a Gherlei.

Dela Podereulŭ Zagarului, 1 Iulie 1887.

Domnule Redactorŭ! Ca adaosŭ şi „potolecŭ“ la celea scrise şi descrise de Domnulŭ Spectatore in Nr. 129 alŭ „Gazetei Transilvaniei“ despre decursulŭ alegerei deputatului dietalŭ pe periodulŭ de cincĭ anĭ în cerculŭ de susŭ alŭ Comitatului Târnava mică, în comuna Bălăşerŭ, voiescŭ a adauge şi raporta încă ceva demnŭ de înregistratŭ:

Ca contra-candidatŭ oposiţionalŭ moderatŭ a păşitŭ grofulŭ Redai din Sândumitru (Sz. Demeter) faţă cu guvernamentalulŭ Iuliu Horvath — şi numai cu vr'o cincĭ ḑile mai nainte de terminulŭ fixatŭ de 17 Iunie şi-a desfăşuratŭ programulŭ sĕu în comuna Coroiu-Sânmărtinŭ. — Acum sĕ fi vĕḑutŭ zólă şi trudă pe toţĭ cei dela »hivatal“ (oficiu) cum alergau cu limbile scóse în ruptulŭ capului în susŭ şi în josŭ, nu aveau nefericiţii rĕpausŭ şi odihnă nicĭ nóptea, tóte căruţele şi „hirbledele“ erau puse la disposiţiune, spre a corteşi — cugetai că acum e judeţulŭ generalŭ dela sfêrşitulŭ lumei. Fii lui Antichrist umblau de abia putêndŭ resufla dela unŭ sufletŭ la altulŭ spre a-lŭ ademeni în céta şi tagma lorŭ.

Şi cu o ḑi mai nainte de alegere grofulŭ Redai spre norocirea liberalilorŭ guvernamentalĭ a abḑisŭ, firesce fiindŭ forte bine remuneratŭ — altcum era pe aci sĕ reiesă elŭ. Şi acum copilulŭ adoptivŭ şi sufletulŭ lui Tisza, marele liberalŭ guvernamentalŭ Iuliu Horvath a fostŭ aclamatŭ de deputatŭ dietalŭ încă până ce nu sosiseră cei mai indepărtaţĭ. Prin urmare e realesŭ a patra óră; acum potŭ fi „mândrii“ Românii, carĭ au alergatŭ a-i da votulŭ lui Horvath, acela, care în mai multe rêndurĭ nĭ a ḑisŭ sĕ mergemŭ în România la Bucurescĭ, tocmai ca stăpânulŭ sĕu, sfĕrmătorulŭ sobolilorŭ, Tisza. S'au pututŭ delecta neruşinaţii din tocana şi gulaşulŭ fiertŭ în căldările celea necurate şi pline de ce nuşe, în care fierbŭ muerile leşia de haine; au pututŭ banchetui că au realesŭ pe celŭ mai neîmpĕcatŭ adversarŭ a totŭ ce e românŭ.

D-lŭ „Spectatore“ nu a vĕḑutŭ pe tóte oile rătăcite care au luatŭ parte la actulŭ alegerei şi care s'au desfătatŭ din beuturile şi mâncările celea păgâne necurate. Afară de cei însemnaţĭ şi înregistraţĭ de d-lŭ spectatore, mai suntŭ de însemnatŭ ca apostaţĭ ai naţiunei următorii:

Septuagenarulŭ parochŭ gr. cat. din Goganŭ *Patrichie Rotariu*, omŭ bĕtrânŭ şi fără mândriă românéscă, căruia nu i-a fostŭ ruşine a purta în pălăria pénă roşiă cu »eljen Horvath Gyula“. Fost'a alăturea cu elŭ şi unŭ ginere alŭ sĕu absolventŭ şi maturisantŭ de Blaşiu, *Valeriu Nobili*, încă cu pénă în pălăriă, ii sta aşa de bine ca la unŭ câne cu óla'n capŭ.

După cum sunt informatŭ din isvorŭ sigurŭ a fostŭ şi po, a unitŭ din Lepindea *Iosifŭ Popŭ* care elŭ îns şi a dusŭ cu vedra vinulŭ în o casă din Balauşieriu la ceilalţĭ popĭ, precum şi ginerele sĕu *Savu*, popa unitŭ în Dârlosŭ. Apoi verfŭ şi cunună lĭ-a pusŭ preotulŭ din Jaculŭ românescŭ *I. Boeriu*, care a toastatŭ şi a alduitŭ lui Horvath. Ruşine şi er ruşine unorŭ asemenĭ păstorĭ risipitorĭ ai turmei lui Christosŭ.

Imĭ ţinŭ de datorinţă a vĕ relata ceva şi din comitatulŭ Târnavei mari, loculŭ de alegere Sighişóra, fiindŭ că nu s'a găsitŭ nimenĭ altulŭ care sĕ vĕ comunice.

Ḑiua de 17 Iunie a fostŭ chiar şi ḑi de têrgŭ de ţeră. Mĕ duseiu şi eu la têrgŭ sĕ-mĭ cumpĕrŭ nesce vitişóre. Când eram în »alcazaşŭ“ cu unŭ omŭ, audŭ din depărtare o bandă care trăgea marşulŭ lui Rakotzi, după aceea vĕdŭ două stindarde de ale lui Tisza, venea spre capulŭ oraşului din către Daneşiu spre a întêmpina pe alegĕtorii din părţi e de josŭ ale Sighişórei. Nu trece o jumĕtate de oră şi audŭ érăşĭ bandă şi vĕdŭ o mulţime de steagurĭ de-ţĭ întunecau ochii. Aşa dér stindardele celea două mergeau înainte după fii lui Faraonŭ cu marşulŭ lui Rakotzi, apoi caruţele cu cei duşĭ la drépta judecată, trecură 2 până în 3 căruţe şi écă unŭ popă românŭ cu dascalii séi, era ciustia sa *Tătaru*, popa neunitŭ din Daneşiu —; veḑĭ părinte Tătare, pentru că te-a pricopsitŭ jupânulu Trefort, te ai făcutŭ slugă dimpreună cu alţii. Urméză altă căruţă în care era părintele *Hârţoga* din Noulŭ Săsescŭ, totŭ gr. or. şi îndată după Hârţógă a urmatŭ părintele gr. or. *Lungocea* din Seleuşiu mare. Nu i a fostŭ ruşine bogatului preotŭ gr. or. din Şaeşiu *N. Brenduşia* a lua şi elŭ parte la actulŭ alegerei şi a mânca din mâncările celea pline de veninŭ şi necurate, deşi e omŭ tare avutŭ, numai la cassa de păstrare din Sighişóra are depuse vre-o 4—5000 fl. v. a. Nu puté elŭ acasă mânca şi bea până s'ar fi datŭ de-a tumba? Nu ḑeu, că nu e simţŭ românescŭ în elŭ. Luat au şi participat-au şi alţii mai mulţĭ preoţĭ şi dascălĭ din jurulŭ Sighişórei, pe care nu i-am cunoscutŭ.

Mi se pare că de prin părţile Sighişórei nu a fostŭ nimenea care sĕ convóce o conferinţă electorală românéscă. Se vede că a muritŭ bravulŭ şi marele naţionalistŭ românŭ Aug. Horşia, fostŭ notarŭ publicŭ în Sighişóra. De când a muritŭ elŭ, toţĭ au amorţitŭ şi îngheţatŭ altcum acolo este unŭ protopresbiterŭ cu bune simţéminte române, unŭ asesorŭ la magistratŭ, mai mulţĭ învĕţătorĭ şi alţĭ inteligenţĭ românĭ, pote lĭ-e frică şi de umbră.

Tóte acestea mĭ-am ţinutŭ de datoriă săntă românéscă a-le aduce la cunoscinţa on. publicŭ cetitorŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei.“

N. M. Têmpăhazanŭ.

Făgăraşŭ, Iulie 1887.

Domnule Redactorŭ! Luna Iulie în care trăimŭ e luna secerişului pentru economĭ, şi luna Iunie care a trecutŭ a fostŭ luna secerişului pentru învĕţătorĭ în ceea ce privesce învĕţămêntulŭ. Esamenile anualĭ în şcólele nóstre din sate şi oraşe au trecutŭ, şi bine e sĕ se scrie câte ceva de icĭ de colea despre resultatulŭ lorŭ. In oraşelulŭ Făgăraşŭ suntŭ multe şcóle de diferite categorii dintre carĭ şi două şcóle române elementarĭ Am luatŭ parte la câteva esamene dela şcólele din Făgăraşŭ şi m'am bucuratŭ de resultatulŭ lorŭ, la o şcólă însĕ, şi acea şcólă e totŭ română, bucuria mea a triumfatŭ şi s'a înmulţitŭ şi cu plăcere, când în împrejurările în carĭ trăescŭ şcólele române din Făgăraşŭ, căcĭ vai! multŭ suntŭ pândite de pionerii şcólelorŭ unguresci pentru a le vêna copii pentru ei şi straiţa lorŭ maghiarisătóre, — am vĕḑutŭ o sală de învĕţămêntŭ umplută cu 60—80 elevĭ şi eleve în frunte cu unŭ învĕţătorŭ practicŭ şi destoinicŭ pre calea spinósă a instrucţiunei, am vĕḑutŭ o organisaţiune internă şi esternă modelŭ pentru orĭ-ce şcólă românéscă de astăḑĭ, care numai onóre póte face conducĕtorilorŭ acestei şcóle.

Şcóla despre care vorbescŭ în acestŭ micŭ raportŭ alŭ meu, este şcóla română greco-catolică din Făgăraşŭ. Şi décă acéstă şcólă nu s'ar fi amelioratŭ în tóte privinţele, n'aşŭ fi prinsŭ condeiulŭ; dér tocmai pentru că o cunoscŭ din copilăriă, şi am cunoscinţă despre trecutulŭ şi bunŭ şi rĕu alŭ acestei şcóle române, tocmai pentru aceea iau actŭ de îmbunĕtăţirea ei de aḑĭ. Şcóla acésta e şcólă elementară, şi obiectele ce le-am auḑitŭ isvorindŭ uşorŭ şi limpede românesce din gura copiilorŭ şi copilelorŭ, şi pre carĭ le-am cetitŭ şi din conspectulŭ materialului de învĕţămênt de pre masa presidială m'au convinsŭ că planulŭ de învĕţămêntŭ pentru o astfelŭ de şcólă a fostŭ pre deplinŭ desvoltatŭ. Tractarea metodică a învĕţătorului cătŭ s'a pututŭ a fostŭ intuitivă şi la înţelesŭ, aşa că elevulŭ îşĭ putea da séma de ceea ce rĕspunde.

Bravulŭ învĕţătorŭ alŭ acestei şcóle este *Basiliu Raţiu*, cunoscutŭ ca învĕţătorŭ, care nu şĭ-a pregetatŭ a

---

FOILETONU.

(9)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Iounŭ S. Spartali.*

III.

Fiametta.

După mórtea celorŭ dintêi trei copii mai marĭ, bĕtrânulŭ Salvatorŭ — amŭ spus'o — nu se mai pute duce pe mare şi Giovanna, din pricina lenevieí bărbatului sĕu, fuse singurulŭ sprijinŭ alŭ acestui roiu de copii carĭ mişunau împrejurulŭ ei.

Giovanna îşĭ suferea sórtea şi cu deosebire nu se plângea nicĭodată. Din ḑorĭ de ḑi o puteai vedea percheu mergêndŭ repede cu cobiliţa pe umĕrulŭ stângŭ cu care ducea cele două găleţĭ de aramă totdéuna curate şi strălucitóre. Giovanna muncesce chiar şi nóptea şi cu greu póte scóte hrana întregei familii.

In momentulŭ când începe istoria acésta, ea trece printr'o fasă fórte grea şi cu tóte precauţiunile pe carĭ le-a luatŭ, Salvatorŭ bĕtrânulŭ totŭ i-a găcitŭ secretulŭ.

Incă de ierĭ bĕtrânulŭ s'a făcutŭ nevĕḑutŭ şi din pricina asta găsimŭ în Piazzettă pe Giovanna fără găleţile ei de aramă, carĭ o părăsescŭ aşa de puţinŭ încâtŭ par că facŭ parte din îmbrăcămintea ei.

Giovanna căuta pe Salvatorŭ. A dus'o mulţimea, în care era şi bărbatulŭ ei.

Era sigurŭ lucru că Pietro nu putea lipsi de orĭ unde ar fi fostŭ ceva de vĕḑutŭ orĭ de auḑitŭ.

Décă Giovanna a rĕmasŭ aci până după trecerea cortegiului, a rĕmasŭ şi din pricină că nu se putea mişca şi chiar, décă va putea, sĕ mai silescă pe Pietro sĕ nu mai birtescă. Ştimŭ cum a reuşitŭ ea.

Cu tóte acestea orĭ când póte sĕ'şĭ facă drumŭ, Giovanna se depărtéză fiindcă este forte neliniştită. Şi etă din ce pricină:

Fiica ei mai mare, Fiametta, o copilă de 12 anĭ numai, der aşa de voinică şi de înaltă încâtŭ pare că i de 16 anĭ, Fiametta, adjutantulŭ ei, a doua Giovanna, Fiametta, care o înlocuesce totă ḑiua şi o parte din nopţĭ lângă copii, aşa că pescarii de pe cóstă nu-i ḑiceau altfelŭ decâtŭ *mămulică de familiă*, Fiametta a vorbitŭ ceva cu muma ei. Fiametta i-a spusŭ că buniculŭ, când a plecatŭ de diminéţă, spusese copiilorŭ şi chiarŭ ei, că n'are sĕ se mai întorcă, şi că tóte rugăciunile ei şi ale fraţiorilorŭ şi suriórelorŭ ei, ca sĕ o prescă pe bĕtrânulŭ, fusesera de prisosŭ. Elŭ sărutase pe toţĭ copii şi pe urmă ii ḑisese Fiamettei:

— Adio. Când nu voiu mai fi eu, stăpânirea îşĭ va aduce póte aminte că chiar ea mĭ-a datŭ numele de Salvator şi că a fostŭ o ḑi când eu, care mĕ ducŭ sĕ morŭ de bunăvoia mea, amŭ scăpatŭ unŭ cartierŭ în tregŭ din Veneţia.

Inţelege orĭ cine durerea bietei Illyriane. Pentru ea Salvatorŭ era părinte mai multŭ decâtŭ pentru Pietro.

Scormonĭ tóte rĕspintiile Veneţiei şi întrebă pe totă lumea însĕ de prisosŭ căcĭ nu putŭ sĕ dea de urma bĕtrânului.

In sfirşitŭ se 'ntórse descurajată la casa ei. Când auḑi că Salvator nu se mai întorsese, o apucă unŭ accesŭ de desperare.

— A muritŭ! ḑise. — A muritŭ şi elŭ în mare ca şi copii lui cei marĭ. Şi din mare nu i mai ese cadavrulŭ!

Giovanna îngenunche, ḑicêndŭ vorbele acestea, dinaintea unei icóne a Feciórei care era pusă într'o firidă.

— Stea a Mărei — ḑise ea — mumă a Mântuitorului nostru, Marie plină de graţii şi de bunătate, legănă binişorŭ pe acela, care în întréga lui viéţă te-a iubitu cu focŭ!

După rugăciunea acésta scurtă, Giovana se sculă, îşĭ şterse ochii şi se duse de îşĭ luă copilaşulŭ din legênŭ şi-lŭ lăptă.

In vremea asta fiulŭ fără Dumneḑeu, tatălŭ nevrednicŭ de acestŭ nume, Pietro, se întorsese. Aflândŭ că bĕtrânulŭ se făcuse nevĕḑutŭ ḑise:

— Aşĭ! nu vĕ turburaţĭ, moşu s'a dusŭ negreşitŭ sĕ se mai plimbe odată pe lagune cu vre-o cunoscinţă veche; o sĕ se 'ntórcă. Sĕ cinămŭ iute.

— Mănâncă tu! îi ḑise Giovanna aruncându'i nisce roşcove cum mănâncă poporulŭ celŭ mai sĕracŭ din Veneţia.

Pescarulŭ respinse roşcovele.

— Credĭ tu că eu o sĕ mĕ mulţumescŭ cu astfelŭ de mâncare în ḑiua cununiei cu Marea? N'ai păst... pentru astfelŭ de sĕrbătóre măcarŭ o ciosvirtă d... priora?

— Şi cu ce banĭ era s'o cumpĕrŭ? ḑise...

— Banĭ? banĭ? repetă Pietro.

— Negreşitŭ, cu ce banĭ? întrebă ...

se cualifica pre cariera de pedagogŭ câtŭ numai s'a pututŭ.

In fruntea acestei şcóle ca directorŭ şcolarŭ stă Rever. domnŭ vicarŭ foraneu *Alesandru Micu* dimpreună cu unŭ senatŭ şcolarŭ compusŭ totŭ numai din bărbaţĭ vrednicĭ.

Din sinulŭ senatului şcolarŭ e alesŭ ca inspectorŭ de şcóle Prea On. domnŭ *Nicolae Cosgara*, căpitanŭ ces. reg. in pensiune, cunoscutŭ nouĕ tuturorŭ din ţéra Oltului ca mare spriginitorŭ alŭ şcólei române preste totŭ, de unde urmeză, că densulŭ a fostŭ şi este la multe şcóle grăniţerescĭ trimisŭ ca comisarŭ pre la esamene şi la alte ocasiunĭ. Acestŭ bărbatŭ de când locuesce în Făgăraşŭ a făcutŭ şi face multŭ şi pentru şcóla română greco-catolică de aicĭ. Densulŭ n'a suferitŭ băncĭ slabe în sala de invĕţămĕntŭ, n'a suferitŭ cuartirulŭ pentru invĕţătorŭ ruinatŭ şi lipsitŭ de aparatele trebuincióse, a făcutŭ în curtea şcólei şi aparate pentru gimnastică potrivite pentru copii şi alte îmbunătăţirĭ în curtea şi grădina şcólei. Tóte acestea se inţelege cu ajutorulŭ senatului şcolarŭ.

La esamenulŭ acestei şcóle române a participatŭ unŭ numĕrŭ însemnatŭ de părinţĭ ai copiilorŭ şi alţĭ binevoitorĭ ai inaintărei causei şcolare. Am vĕdutŭ pe d-lŭ vice-comite Giamoiu, d-lŭ perceptorŭ comit. Gregoriu Negrea şi alţii. Esamenulŭ s'a ţinutŭ în 21 Iunie a. c. st. v. in ḑi de Dumineca, şi a duratŭ dela 2 óre până la 6 óre după amiaḑĭ.

Unulŭ din participanţĭ.

Polele munţilorŭ apusenĭ, 14 Iulie 1887.

Domnule Redactorŭ! Cu cea mai mare bucuriă prindŭ pena, pentru de a vĕ scrie, respective de a informa publiculŭ cetitorŭ despre succesulŭ moralŭ alŭ petrecerei din Teuşŭ. In corespondenţa trecută am apelatŭ la sprigiulŭ familielorŭ române de prin apropiere, am atrasŭ încâtva atenţiunea on. publicŭ cetitorŭ spre acéstă petrecere, şi vocea mea nicĭ că a sunatŭ în zadarŭ.

In ḑiua sfinţilorŭ apostolĭ Petru şi Pavelŭ după servţiulŭ divinŭ, care a fostŭ infrumseţatŭ de cântările bisericescĭ esecutate cu precisiune de cătră tinerimea inteligentă, la 3 óre d. a. musica a datŭ semnalulŭ petrecereĭ.

In viéţa nóstră, a Românilorŭ, rarĭ suntŭ momentele de bucuriă; suntŭ prea din cale afară grele nĕcasurile ce ne întâmpină ḑilnicŭ, aşa câtŭ abia cutezămŭ a mai aştepta şi momente de veseliă. Amŭ avutŭ cu tóte aceste şi noi o ḑi veselă, ḑiua de 11 Iuliu n.

Sufletulŭ nostru inima nóstră intrégă finţa nóstră se bucură şi se desfătéză atuncĭ când individĭ de aceeaşĭ naţiune, ómenĭ de acelaşĭ caracterŭ naţionalŭ, persóne de aceeaşĭ energiă şi zelŭ sfântŭ pentru progresŭ şi cultură, se adună laolaltă, se sfătuescŭ şi'şĭ petrecŭ privindŭ la desfătarea ficelorŭ şi fiiilorŭ lorŭ. Inima saltă la auḑulŭ cântecelorŭ româneseĭ, la vederea fermecătorului costumŭ naţionalŭ, şi la auḑulŭ graiului dulce românescŭ vorbitŭ cu sete şi cu mândriă de tinerimea nvăpăiată de zelulŭ progresului şi educaţiunei naţionale.

A datŭ Dumneḑeu ca sĕ ne deşteptămŭ şi noi din amorţéla ce ne stăpânea, a voitŭ chiar şi cerulŭ ca idea acésta salutară sĕ prindă rădĕcinĭ în sufletulŭ fiăcăruia dintre noi, deórece şi elŭ zimbea şi se desfăta de veselia nóstră.

Decursulŭ petrecerei a fostŭ câtŭ se póte de satisfăcĕtorŭ. O ordine esemplară, mulţămită comitetului arangiatorŭ, precum şi o disposiţiă inţeléptă şi gustósă în totŭ ceea ce privesce arangiamentulŭ şi primirea óspeţilorŭ. Jocurile marĭ precum Romana şi Quadrilulŭ au fostŭ jucate de câte şése-ḑecĭ de părechĭ, ér în decursul pausei tinerii anume pregătiţĭ în costume ţĕrănescĭ au esecutatŭ „Căluşarulŭ şi Bătuta« cu o mlădiere şi precisiune rară. Bine le şedea lorŭ, dér şi mai românescŭ apărea aspectulŭ când în sănătatea poporului opincarŭ s'a golitŭ câte unŭ pocalŭ (paharŭ). Nu au lipsitŭ nicĭ toastele, dintre carĭ amintescŭ p'alŭ d-lui preşedinte, altulŭ ca rĕspunsŭ şi mulţămită primirei ce au făcut'o Teuşenii óspeţilorŭ, şi alŭ treilea pentru femeea română, bine simţitŭ şi spusŭ. Poporulŭ şi óspeţii în genere aplaudau cuprinşĭ de farmeculŭ vorbei românescĭ. Costumulŭ naţionalŭ a fostŭ fórte bine representatŭ, laudă celorŭ ce l'au purtatŭ.

Petrecerea a ţinutŭ până diminéţa la 5 óre când depărtându-se fiăcare în inimă cu dulcĭ suvenirĭ s'a pusŭ în éstŭ modŭ capĕtŭ' însufleţitei şi peste aşteptare reuşitei petrecerĭ. Datorĭ santemŭ decĭ a mulţămi din inimă binevoitorilorŭ participanţĭ, carĭ nu şĭ-au pregetatŭ atâtŭ din apropiere câtŭ şi din depărtare a alerga la acéstă întrunire curatŭ românéscă; a mulţămi tinerimei române care la rîndulŭ sĕu şĭ-a sciutŭ împlini datorinţa; a mulţămi comitetului arangiatorŭ care în frunte cu cetăţenii români din Teuşŭ a sciutŭ face óspeţilorŭ o aşa de căldurósă şi binevoită primire.

Era prea din cale afară neconsultŭ ca sĕ se încungiure acéstă ocasiune de schimbare de idei şi simţĕminte şi cei ce nu au învrednicitŭ cu presenţa lorŭ acéstă petrecere, credemŭ că pe viitorŭ nu o vorŭ în cungiura-o, ci vorŭ fi cei dintâiu.

Amintescŭ în fine, d-le Redactorŭ, şi aceea că, pre lângă tóte opintirile rĕuvoitorilorŭ, chiar aceia carĭ ne huleau au rĕmasŭ uimiţĭ vĕdendŭ reuşita atâtŭ de splendidă.

Finescŭ decĭ, dorindŭ ca ideia conceputá şi în parte realisată încă în ăst' anŭ sĕ prindă rădĕcină şi sĕ facă impresiune hotărîtóre în inimile româneseĭ, ca pre viitorŭ încă şi mai mulţĭ sĕ ne putemŭ saluta prin o strângere de mână frăţéscă, în Teuşŭ, spre binele şi înaintarea poporului românŭ.

Horia.

Sciri militare.

România. „Monitorulŭ oficialŭ" publică următorulŭ decretŭ: Art. I. Se înfiinţéză pe ḑiua de 1 Iuliu 1887 optŭ escadróne de cavaleriă permanentă. Art. II. Aceste escadróne, pentru disciplină, instrucţiune şi administraţiune se ataşéză câte douĕ la regimentele 6 (Focşanĭ), 7 (Iaşĭ), 8 (Romanŭ) şi 11 (Botoşanĭ) de călăraşĭ. Cadrele şi efectivele pentru fie-care din aceste escadróne se ficséză după cum urmeză: 1 căpitanŭ, 1 locotenentŭ, 1 sublocotenentŭ, 1 sergentŭ-maiorŭ, 6 sergenţĭ, 12 brigadierĭ, 4 trompeţĭ, 111 ómeni, 125 cai de trupă.

După cum comunică o telegramă din Bucurescĭ, mobilisarea de probă nu se va mărgini numai la unŭ corpŭ de armată, ci se vorŭ mobilisa şi părţĭ din alte douĕ corpurĭ de armată.

Raportŭ poliţienescŭ.

La începutulŭ acestei lunĭ unŭ individŭ anume Csengeri Iosef se ţinŭ prin Braşovŭ şi sub numele de Endreffy Iuliu colectă banĭ pentru incendiaţii din Careii marĭ. La 8 Iulie predete la oficiulŭ postalŭ de aci o scrisóre cu banĭ la adressa primarului din Careii-marĭ, îngreuiată — precum era scrisŭ — cu douĕ bancnote de câte 50 fl. Se descoperi însĕ că în scrisóre nu era bancnote, ci o cólă de hârtiă albă. Acestŭ individŭ, în etate cam de 30 anĭ, îmbrăcatŭ după cea mai nouĕ modă, purtândŭ şi monoclu, e urmăritŭ.

In urma cercetărilorŭ făcute, resultândŭ, că foculŭ isbucnitŭ deunăḑĭ în fabricŭ de postavŭ Scherg a fostŭ pusŭ de o mână rĕu-făcĕtóre, prin acésta se aduce la cunoscinţă, că acela, care contribue la descoperirea făptuitorului, va primi unŭ premiu de 100 fl.

Erĭ séra s'a născutŭ între nisce óspeţĭ beţĭ în cârciuma lui D Tocaniă o bătaiă, căreia i-a pusŭ capĕtŭ o patrulă poliţienéscă.

Dare de sémă.

Subscrisa de mai mulţĭ anĭ am vĕḑutŭ şi vĕdŭ, că la scóla română elementară din locŭ fetiţele nu se deprindŭ *de locŭ* în lucrurile de mână, ceea ce este o scădere fórte mare în educaţiunea acestorŭ fetiţe, carĭ tóte au sĕ devină mame — multŭ, puţinŭ la oraşŭ — ca soţii de măestrii etc. Cercetândŭ după causă am aflat'o în douĕ împrejurărĭ, anume: a) în miseria scolăriţelorŭ; b) în lipsa de invĕţătóre în acestŭ ramŭ pe lângă scóla nóstră. — Vĕḑĕndŭ eu ca mamă lipsa neincungiurată în deprinderea de atarĭ lucrurĭ, m'am hotărîtŭ în sfĕrşitŭ a ajuta şi a suplinĭ — după putinţă — acestŭ defectŭ.

Spre scopulŭ acesta am deschisŭ o listă benevolă printre P. T. publicŭ din locŭ şi giurŭ, alŭ cărei resultatŭ este deocamdată suma de fl. 31. 10 cr.

Au contribuitŭ următorii P. T. DD.: Cineva 5 fl., N. F. Negruţŭ 5 fl., St. Biltŭ, canonicŭ 1 fl., M. Serbanŭ, canonicŭ 2 fl., D. Coroianŭ, canonicŭ 1 fl., V. Popŭ, canonicŭ 1 fl., E. Cartice, canonicŭ 1 fl., A. Antonŭ, prot. 1 fl., Ioanŭ Hodoreanŭ, prof. 1 fl. — *Dómnele şi Domnişórele*: Rickl Teresia 2 fl., Ana Steţŭ 1 fl., Ana C. Popŭ 1 fl., Rosalia Papiriu Popŭ 1 fl., Elena Porde 1 fl., Marióra Borgovanŭ 1 fl., Catarina Dolianŭ 50 cr., Elena Cassa 50 cr., Elena Popŭ 30 cr., Ana Baldi 30 cr., Arnoldŭ Caterina 30 cr., Catarina Handzsuj 10 cr., Ana Stixŭ 10 cr., Cineva 1 fl., N. N. 40 cr., Cineva 30 cr., V. Cineva 20 cr., Cineva 20 cr., Cineva 20 cr., Porumbreanŭ 50 cr., Boliacŭ 20 cr.

Când aducŭ acésta la cunoscinţa on. publicŭ cetitorŭ, deoparte mulţămescŭ binevoitorilorŭ contribuitorĭ, de alta declarŭ, că o listă permanentă în scopulŭ acesta rĕmâne deschisă la subscrisa. Despre oferte se va da sémă din când în când pe cale ḑiaristică, ér suma incursă până la întrebuinţare se depune într'o casă de păstrare din locŭ. — La începerea anului scolasticŭ viitorŭ se va procura printr'unŭ comitetŭ instituitŭ spre scopulŭ acesta materialulŭ de lipsă la lucru ér damele şi domnişórele din locŭ suntŭ şi vorŭ fi rugate a instruĭ — împreună cu subscrisa — care când şi în ce ramŭ va binevoĭ.

Gherla, 18 Iuliu 1887.

Ludovica Borgovanu n. *Antonŭ.*

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

LONDRA, 22 Iulie. — „Oficiulŭ Reuter" anunţă din Sanct-Thomas: In urma scirilorŭ ce au sositŭ la staţiunile telegrafice de aci ale societăţii vestafricane, Stanley a fostŭ împuşcatŭ în timpulŭ unei lupte cu indigenii, purtată pentru mijlóce de nutrimentŭ. Scirea vine dela unŭ misionarŭ din Matadi. Nicĭ unŭ curierŭ directŭ din espediţiune până la 6 Iulie n'a ajunsŭ la litoralĭ.

BRUXELA, 22 Iulie. — Guvernulŭ din Congo n'are până acum nicĭ o confirmare despre pretinsa omorîre a lui Stanley.

DIVERSE.

Nasulŭ cârnŭ şi vindecarea lui. — Dr. Iohn Roe, într'o conferinţă ţinută la societatea medicală din New-York, espuse, basatŭ pe 5 observaţiunĭ şi prin presentarea fotografielorŭ a 2 bolnavĭ, resultatele unei operaţiunĭ simple, dér ingenióse, practicate asupra indivigilorŭ cu nasŭ cârnŭ, şi care au fostŭ incoronate de unŭ succesŭ strălucitŭ. Dr. Iohn Roe ḑice că nasulŭ cârnŭ e datoritŭ unei disproporţiunĭ dintre vĕrfulŭ, nările şi basa nasului. Elŭ caută a extirpa din nasŭ ce se găsesce în excesŭ şi acésta o face numai asupra vĕrfului nasului spre a ajunge la proporţiunea normală. Elŭ practică în modulŭ următorŭ: Se cocainiséză nasulŭ pe partea sa mucósă, prin unŭ speculŭ nasalŭ şi cu eringĭ depărtéză bine nările, se deslipesce mucósa de pe cartilagele nasale şi apoi excisează din cartilage orĭ din septum nasalŭ o porţiune aşa în câtŭ nasulŭ rĕmasŭ sĕ aibă forma şi aparenţa unui nasŭ normalŭ. Trebue sĕ luămŭ precauţiunea în excisiunea cartilagelorŭ a nu pĕtrunde pelea; ceea ce ar da locŭ la cicatrice pe nasŭ, apoi de a nu escisa prea multŭ, se face o spălătură antiseptică, se cóse mucósa, şi se face unŭ pansamentŭ antisepticŭ, punendŭ în acelaşĭ timpŭ şi unŭ tubŭ de drenagiu spre menţinerea nărilorŭ deschise, după trei ḑile, ḑice Dr. Roe, bolnavul au eşitŭ vindecaţĭ. Acéstă operaţiune a fostŭ descrisă şi practicată de densulŭ pentru întâia óră.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

vanna cu mai multă aprindere. — Tu eştĭ tată de familiă, tu eştĭ datorŭ s'aducĭ hrană acasă. Eu n'am nicĭ o lescaiă măcarŭ.

Pietro îndrăsnì sĕ se uite la nevastă-sa cu sfruntare şi-i ḑise:

— Decă n'ai banĭ!... nu face nimicŭ!... schimbă unŭ galbenŭ de aurŭ din economiile tale!

Giovanna sări dreptŭ în susŭ când auḑi vorbele acestea batjocoritóre.

— Era vĕnĕtă şi buzele'ĭ tremurau. Se repeḑi la firida unde era icóna şi trase perdeaua peste s'atua Feciórei. Negreşitŭ că Giovanna nu vrea ca icóna sĕ vaḑă ce era sĕ se întâmple. Se intórse apoi la Pietro şi ridică braţulŭ, negreşitŭ ca sĕ'ĭ tragă câteva palme, când unŭ glasŭ prea cunoscutŭ de toţĭ ai casei s'auḑi afară.

— Aurŭ! écă aurŭ! ḑise acelŭ glasŭ.

Şi doi sechinĭ (galbenĭ) căḑură pe masa ce era schiópă.

Pietro şi puse mâna peste ei.

Dintr'o singură mişcare şi copii şi muma se 'ntorseseră spre uşă şi ḑăriră pe bĕtrânulŭ Salvator.

— Ah! tată! d-ta eştĭ! ḑise Giovanna luândŭ de gâtŭ pe bĕtrânŭ.

Toţĭ copii se strînseseră împrejurulŭ bunicului.

Numai Fiametta rĕmăsese d'o parte. Ochii sĕi marĭ şi negri străluceau de entusiasmŭ şi îngâna:

— Salvator! Salvator! frumosŭ nume este când omulŭ e vrednicŭ sĕ-lŭ pórte.

Giovanna nu'şĭ lua braţele dinprejurulŭ gâtului bĕtrânului şi mereu îi ḑicea:

— Tată!... tată!...

— Te bucurĭ multŭ, copilă, fiindcă am adusŭ banii ĕştia?... ḑise bĕtrânulŭ.

— O! nu mĕ bucură banii, tată, Dumneḑeu îmĭ este martorŭ; mĭ-era frică, te credeam pierdutŭ. Acum însĕ te vĕdŭ. Ah! d-ta eştĭ!

— Da, copila mea...

Deodată Giovannei îi veni o idee şi numai decâtŭ îşi desprinse braţele de după gâtulŭ bunicului.

— Cine ţĭ-a datŭ aurulŭ ĕsta? ḑise ea făcĕndŭ unŭ pasŭ înapoi.

— Ce 'ţĭ pasă! Ţĭ-am adusŭ aurŭ; du-te de îngrijeşte de cina copiilorŭ! ḑise bĕtrânulŭ întunecatŭ.

Giovanna lăsă capulŭ în josŭ şi o clipă rĕmase pironită în locŭ; pe urmă, întorcêndu-se spre masă, dete unŭ ţipĕtŭ mare. Cei doi banĭ de aurŭ pieriseră.

Pietro profitase de emoţiunea ce căşunase sosirea bĕtrânului, îi luase şi fugise.

— Mişelulŭ! a furatŭ aurulŭ ĕsta, care m'a costatŭ aşa de scumpŭ! ḑise bĕtrânulŭ Salvator puindŭ mâna p'unŭ toporŭ, care era atârnatŭ în colibă.

In momentulŭ când se repeḑi bunicŭlŭ spre uşe s'auḑi pe laguna unŭ cântecŭ veselŭ.

— Ricardo! este prietinulŭ nostru Ricardo, gondolierulŭ! ḑise Fiametta mititica.

— Negreşitŭ c'a întâlnitŭ pe tatălŭ tĕu! ḑise acum şi Giovanna.

— Haide, Ricardo, apropie-te iute! ḑise bunicŭlŭ.

— Tocmai asta vréu şi eu! rĕspunse gondolierulŭ împingendŭ luntrea sdravĕnŭ până la coliba aeriană.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena
din 21 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 10	Bonurĭ croato-slavone	104 50
Rentă de hârtiă 5%	87.50	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 70	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —	Renta de hârtiă austriacă	81 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 25	Renta de arg. austr.	83 10
Bonurĭ rurale ungare	104.50	Renta de aurŭ austr.	112 30
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.30	Losurile din 1860	137.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50	Acțiunile băncei austro-ungare	887 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 30	Act. băncei de creditŭ ung.	286.90
Bonurĭ rurale transilvane	104 40	Act. băncei de creditŭ austr.	281.20
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătesci	5 98
		Napoleon-d'orĭ	10.02
		Mărcĭ 100 imp. germ.	62 10
		Londra 10 Livres sterlinge	126 41

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 4 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$91\frac{1}{2}$	92—
Renta rom. amort. (5%)	$94\frac{1}{2}$	95—
» convert. (6%)	87—	$87\frac{1}{2}$
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	$103\frac{1}{2}$	104—
» „ „ (5%)	88—	$89\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	$101\frac{1}{2}$	102—
» » » (6%)	94—	$94\frac{1}{4}$
» » » (5%)	$86\frac{1}{2}$	87—
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ
din 22 Iuliu st. n. 1887

Bancnote românesci	Cump.	8.61	Vênd.	8.63
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.34	»	11.37
Imperialĭ	»	10.34	»	10.37
Galbenĭ	»	5.93	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	100.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 695—1887.

Concursŭ.

La scólele reuniunei foștilorŭ grănițerĭ din regimentulŭ I. rom. suntŭ de conferitŭ pe calea concursului:

1. Postulŭ de învĕțătorŭ dirigentŭ la scóla din Cugieriu, comitatulŭ Huniădórei, cu salarŭ anualŭ de 350 fl. apoi cuartirŭ și lemne de focŭ.

2. Postulŭ de învĕțătorŭ dirigente la scóla din Vestemŭ, comitatulŭ Sibiiului, cu salarŭ de 300 fl. din fondulŭ scolasticŭ centralŭ, precum și cuartirŭ și lemne de focŭ.

3. Postulŭ de învĕțătorŭ secundarŭ la scóla din Sina, comitatulŭ Sibiiului, cu emolumentele: 200 fl. v. a. din fondulŭ scolasticŭ centralŭ, cuartirŭ și lemne după trebuință; în fine

4. Totŭ la Sina postulŭ de învĕțătorŭ adjunctŭ cu 180 fl. din fondulŭ centralŭ, apoi cuartirŭ și lemne de focŭ.

Reflectanții la aceste posturĭ au sĕ-șĭ subșternă suplicele instruite cu diploma de cualificațiune din studiele pedagogice și din limba maghiară, eventualŭ și alte documente celŭ multŭ până în **10 Augustŭ** a. c. st. n. la:

Comitetulŭ administrativŭ alŭ fondului și școlelorŭ foștilorŭ grănițerĭ din regimentulŭ I. rom. în Sibiiu. 3—3

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute sera.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 ore 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute sera.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 ore 12 minute sera.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amedĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte da amedĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 ore a. m.
c) Din *Săcuime* la Brașovŭ: 6 óre sera.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia Predealŭ-Budapesta și pe linia Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9 29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8 36	—
Sighișóra (	10 53	—	9 02	—
(	11.00	—	9 12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10 37	—
Copșa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1 23	—	12.33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2 27	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	2 49	—	2 48	—
Uiora	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5 01	—	5 28	Trenu de persone
Clușiu (	5 21	—	5 56	
(	—	6 01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.28
Stana	—	—	—	7 56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8 18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persone	10 57
Oradia-mare (	—	9.11		11 07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10 05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persone	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2 01	—
Venția-Orădii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagu	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Gl Arbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	1 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	2 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1 18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4 20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4 5[illegible]	—	—	—	3.31
Sigișóra	5 42	—	—	—	4 32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9 06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3 59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.2[illegible]
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștie	1 32	—	5.18
Simeria (Piski)	2 32	—	6 15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3 23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	[illegible].11
Soborșin	5 3[illegible]	—	8 46
Bĕrzova	6.27	—	9 33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8 42	9.17	12 31
Szolnok (	—	2 32	4.50
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	—
Glogovațŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Pauliș	5 19	6.51	—
Radna-Lipova	5 41	7.10	—
Conopŭ	6 [illegible]9	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicica	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6 19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.19	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	[illegible]	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.4[illegible]
Streiu	—	—	3.26
Hațegŭ	—	—	4 16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6 4[illegible]
Petroșeni	—	—	7.12

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșeni	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernesci